

Dr. Dragica Haramija
Dr. Tomaž Zupančič

Avtorska slikanica Lile Prap

Izvirni znanstveni članek

UDK 821.163.6.09-93Praprotnik-Zupančič L., 087.5

POVZETEK

Lilijana Praprotnik Zupančič, bolj znana pod umetniškim imenom Lila Prap, je pomembna ustvarjalka avtorskih slikanic, ki je za svoja dela prejela številne domače in tuje nagrade s področja mladinske književnosti. Članek se navezuje na predstavitev vseh njenih avtorskih slikanic. Delo Lile Prap je ovrednoteno s stališča besedilnega in likovnega dela, ki sta enakovredni sestavini slikanice. S stališča književnosti sodijo njena dela v tri književne vrste, in sicer v poezijo (štiri slikanice so pesniške zbirke *Male živali*, *Živalske uspavanke*, *Zakaj* in *Moj očka*), prozo (slikanica *1001 pravljica* sodi med pravljice) in informativno literaturo (*Živalska abeceda*, *Mednarodni živalski slovar*). Osnovna poetika Lile Prap temelji na besednih igrach, pri čemer avtorica namerno krši glasoslovne, oblikoslovne in/ali skladenske jezikovne prvine. Poenostavljanje, a ne banalno, igrivost izrazja in nonsens, le-ta ustvarja razpoloženje komičnega, so tisti elementi avtoričine ustvarjalnosti, ki kažejo na duhovitost in kakovost njenih knjig. Odličnost njenih slikanic se kaže na jezikovni in likovni ravni, s čimer ustvarja kakovosten tip avtorske slikanice, namenjene otrokom v predbralnem in zgodnjem bralnem obdobju. Z likovnega stališča je delo Lile Prap lep primer inovativne uporabe likovne tehnike, izkoriščanja in zavestnega prilagajanja njenih možnosti. Likovna govorica je izkoriščana smotno, odlikuje jo stilsko prepoznana znakovna govorica.

Ključne besede: otroška književnost, slikanica, Lila Prap

Picture books written and illustrated by Lila Prap

ABSTRACT

Lilijana Praprotnik – Zupančič, better known under her artistic name Lila Prap, is an important picture book author whose works have received numerous awards for children's literature at home and abroad. This article concentrates on presenting all of Lila Prap's picture books and evaluates her works in their textual as well as visual aspects, which are equivalent components. From a literary point of view her works can be divided into three categories: poetry (four of the picture books are poetry

collections entitled *Tiny creatures*, *Animal Lullabies*, *Why and Daddies*), prose (the picture book entitled *1001 Fairy Tales* is a fairy tale) and informative literature (*Animal Alphabet*, *International Animal Dictionary*). The simplistic poetical approach of Lila Prap is based on word plays and puns which the writer uses to intentionally transgress phonetic, formal and/or syntactic linguistic elements. A simplification which does not slip into banality, an expressive playfulness and non-sense which creates a comical atmosphere, these are the elements of the writer's creativity which testify to the wittiness and quality of her books. The excellence of her picture books can be perceived on a linguistic level as well as a visual artistic level, thus creating a quality artistic picture book intended for children at the pre-reading and early reading development stage. In its visual aspects the work of Lila Prap is a good example of using innovative painting techniques that exploit and intentionally adapt to their potentials. Lila Prap's visual language is used purposefully and is distinguished by its stylistically recognizable language of signs.

Key words: children literature, picture book, Lila Prap

Uvod

Lilijana Praprotnik Zupančič (rojena 28. 9. 1955 v Celju) je univerzitetna diplomirana inženirka arhitekture, opravljala je različne poklice, od leta 1989 ima status svobodne umetnice na področju literarnega in likovnega ustvarjanja. Zadnja leta se posveča izključno ustvarjanju otroških avtorskih slikanic, izjemoma je leta 2005 ilustrirala slikanici Barbare Jean Hick, ki sta izšli pri znameniti založbi Random House, nato pa še pri Mladinski knjigi v prevodu Lile Prap (**Všeč mi je črna, všeč mi je bela in Všeč so mi barve**). Napisala je nekaj otroških iger za gledališče, plesni teater in radio. Prevodi njenih knjig se uvrščajo med najbolj priljubljena dela za otroke, tako po literarni kot po likovni plati. Dela so izšla v več kot tridesetih državah po svetu: Argentina, Avstralija, Avstrija, Bolgarija, Češka, Danska, Francija, Grčija, Hong Kong, Hrvaška, Indonezija, Italija, Izrael, Japonska, Kanada, Kitajska, Koreja, Madžarska, Makedonija, Nemčija, Norveška, Nova Zelandija, Poljska, Romunija, Srbija, Španija, Švica, Tajska, Tajvan, Velika Britanija, Združene države Amerike. Na izborih literarnih strokovnjakov in bralcev ter v literarnih revijah v tujini in v Sloveniji je bila večkrat izbrana za najuspešnejšo ustvarjalko, med drugim je bila finalistka za večernico 2001, istega leta je prejela Levstikovo nagrado, 2003 IBBY honour list, leta 2005 je prejela nagrado za izvirno slovensko slikanico, 2006 in 2008 je bila nominirana za Andersenovo nagrado, 2006, 2007 in 2008 za nagrado Astrid Lindgren. Njene ilustracije so bile razstavljene v prestižnih galerijah doma in po svetu.

Zvrstno-vrstna opredelitev besedil v avtorskih slikanicah Lile Prap

Poezija

Lila Prap je doslej izdala štiri avtorske slikanice (*Male živali*, *Živalske uspavanke*, *Zakaj* in *Moj očka*), v katerih je besedilni del kratka pesniška forma, večinoma hote enostavna, prevzeta iz folklorne otroške poezije, zato so kitice večinoma štirivrstične, pesmi imajo eno samo kitico. V vseh slikanicah so lirski subjekti živali, izjema je slikanica *Moj očka*, v kateri se pojavita tudi oče in sin, vendar imajo živali zelo raznolike lastnosti, čeprav gre mestoma za tipizacijo značajev oz. poudarjanje zgolj ene pozitivne ali negativne lastnosti pri posamezni živali ali, kot pravi Marija Stanonik, da se »pod živalsko preobleko pogosto skrivajo človeške lastnosti, kolikor ne gre za igrivo pravljичnost« (Stanonik, 1999, str. 171). V slikanici *Male živali* (1999) avtorica naniza take živali, ki jih običajno ne maramo v bližini svojih domov (npr. glista, molj, pajek, uš, bolha ...), izjemi sta pikapolonica in kresnica. Logično nadaljevanje te avtorske slikanice je pobarvanka *Male živali – doriši in pobarvaj* (2000), ki vsebuje vse živali, ki jih najdemo že v omenjeni slikanici. Živali so razporejene v istem vrstnem redu, imajo ohranjene enake karakterne značilnosti. Z duhovitimi dvovrstičnicami pa avtorica usmerja mladega naslovnika k dejavnosti. *Živalske uspavanke* (2000) so zbirka štirinajstih izvirnih pesmi, ki so namenjene živalskim mladičem. Lila Prap pa je v tej slikanici uspelo vzpostaviti popolno povezanost likovnega in besednega izraza, ker vsak od njih daje bralcu del vsebinske informacije. Vse pesmi in ilustracije izražajo odnos živali do Lune, ki je v tem primeru simbol noči. Logično nadaljevanje živalskih uspavank je slikanica *Moj očka* (2007), ki temelji na odnosu otrok/mladič – njegov oče. V kratkih pesniških formah avtorica poudarja posebnost in dragocenost kakovostno preživetega časa med očetom in sinom (gre seveda tudi za spodbudo staršem, da bi svoj prosti čas preživljali z otrokom). V delo je vpletla nekatere živali, ki jih poznamo že iz njenih prejšnjih avtorskih slikanic (npr. hijena, slon ...), deloma pa se srečamo s povsem novimi živalmi (papiga, polž ...). Živali v pesmih niso poimenovalne, otrok šele skozi sliko razbira, za katero živalsko vrsto gre, v slikanici je torej zelo poudarjena plast nebesedne komunikacije. Naslovnica ter prva in zadnja pesem (vse ilustrirane) prikazujejo človeka (sina in očeta), vse druge se navezujejo na živalski svet. Pesmi izražajo globoko vez med otrokom/mladičem in njegovim očetom, zadovoljstvo ob druženju in ljubezen med dvema generacijama. Posebnost med pesniškimi besedili Lile Prap je slikanica *Zakaj* (2002), v kateri predstavi štirinajst živali (hijeno, zebro, kita, nosoroga ...). V slikanici gre za preplet tipične nonsensne poetike, pri čemer avtorica pri vsaki živali na zastavljeno vprašanje išče čim bolj nemogoč ali zabaven odgovor (stopnjevanje na nivoju besedila), nato pa je pri vsaki živali dodan tudi odgovor o živalski lastnosti iz vprašanja (avtorica »pametnih odgovorov« je Jelka Pogačnik). Slikanica mladim bralcem nudi raznolike oblike aktivne udeležbe ob branju, npr. že na veznem listu Lila Prap nakaže eno izmed možnosti izmišljije, in sicer s »križanjem« nastajajo nove živali (žirafoguru, mrožpica, kamelača ...). Avtorica izrablja različne grafične tipe pisav in velike, male tiskane ter pisane grafeme, s čimer nevsiljivo prikaže naj-

različnejše pisne možnosti besedila, predvsem pa vabi otroke k ustvarjanju svoje lastne izmišljije pri posamezni živali.

V skoraj vseh pesmih je rima zaporedna, izrazita je tudi ritmičnost. Temeljni element pesmi je besedna igra: branje narobe, izločanje dela besede, ki prevzame nov pomen, nagovori, stopnjevanja, inverzije, onomatopoija, ta preraste v zvočno slikanje čustvenega sveta lirskih subjektov.

Pravljica

1001 pravljica (2005) je slikanica sestavljanka, saj bralec že na začetnih dveh straneh odbira, katero zgodbo bo bral – o ljubki in prijazni deklici ali o nagajivem in nesramnem dečku. Ob koncu vsake strani, ko bralec prebere zgodbo, sta zastavljeni vprašanji, ki ga napotita na različne strani nadaljnjega branja in s tem na različne dogodke in različne literarne like. Literarni liki so znani, njihove temeljne lastnosti so povzete iz bogate zakladnice ljudskih in klasičnih umetnih pravljic (kraljična, čarovnica, palčki, medved, volk, pujski), zato mora otrok najprej poznati le-te, da bi zmozel razumeti pomen sestavljene zgodbe, saj imajo liki ohranjene lastnosti iz primarnega besedila. Posamezni delčki (ena stran slikanice) so napisani tako, da se logično navezujejo drug na drugega, ne glede na zaporedje prebrnega besedila. Ob koncu knjige je na veznem listu narisana načrt (pravljičnega) književnega prostora (babičina hiša, rudnik zlata, gozd hudobnega volka ...), na zadnji strani pa črna luknja, kamor izginejo vsi hudobni pravljlični liki. Posamezno branje je zaključeno, ko bralec izbere črno piko, ta ga namreč ne usmerja na nadaljevanje branja.

Informativne slikanice

Živalska abeceda (2002) je slikanica, v kateri so skozi ilustracije živali (osel, ovčica, petelin ...) in besede, ki predstavljajo njihovo onomatopoetsko oglašanje (ia, be, kikiriki ...), zajete vse črke slovenske abecede. Otrok s pomočjo nazornih ilustracij spoznava grafeme slovenske abecede, hkrati pa ga avtorica napeljuje na spoznavanje izmišljenih živalskih »jezikov«, npr. oslovščine, petelinščine ... Živalska abeceda sodi med informativne slikanice s področja jezika, natančneje med abecedarije, kakovostno knjiga izstopa zaradi različnih možnih načinov spoznavanja črk (prepoznavnost onomatopoetskih izrazov, ilustrativno gradivo, grafemi). **Mednarodni živalski slovar** (2004) na veznih listih na začetku in koncu knjige prikaže vse onomatopoetske izraze živali in kako se le-te oglašajo v dvainštiridesetih jezikih po vsem svetu: angleško, waleško, irsko, grško, italijansko, retoromansko, francosko, špansko, katalonsko, portugalsko, romunsko, islandsko, norveško, dansko, švedsko, nizozemsko, afrikansko, nemško, baselsko nemško, latvijsko, poljsko, češko, slovensko, bosansko, srbsko, bolgarsko, rusko, ukrajinsko, mokšensko, estonsko, finsko, madžarsko, romsko, hebrejsko, arabsko, perzijsko, nepalsko, kitajsko, japonsko, tajsko, malajsko in v svahiliju. Jeziki so razvrščeni po jezikovnih skupinah, v knjigi so upošteevane originalne pisave posameznih jezikov,

v oklepajih pa je fonetično zapisana izgovorjava. Pri vsaki državi je narisana tudi zastava, tako otrok spozna simbole posameznih držav.

Likovne značilnosti ilustracij Lile Prap

Po svoje ni presenetljivo, da je mednarodno zanimanje za delo Lile Prap tako veliko. Velik del zanimanja vsekakor tvori likovni del avtorskih slikanic, vsaj če upoštevamo odmevno odločitev, da na podlagi njenih likovnih upodobitev na Japonskem zasnujejo celotno kolekcijo izdelkov (keramika, galanterija ...), namenjenih otrokom, v katerih imajo glavno vlogo prav njeni simpatični liki.

Likovna tehnika in uporaba barve

Najprej je tukaj vsekakor zavestna odločitev za določeno likovno tehniko in izraba možnosti le-te. Lila Prap slika s pasteli na temno, ponavadi črno podlago. Za tehniko slikanja s pasteli je značilna mehko ter možnost podajanja barvnih tonov, mehkih prehodov, nežnih osenčenih delov, prehajanje barv iz ene v drugo in podobno. Nekatero značilnost Lila Prap upošteva, druge zavestno negira. Barvne ploskve na ilustracijah so jasno razmejene in podane ploskovno. Barvna ploskev, ne glede na to, kako veliko površino zavzema, je monolitna, obarvana z eno barvo, ki je na podlago nanesa enakomerno. Ta tehnika avtorici omogoča, da poslikane površine dobijo svojo prepoznavno površinsko strukturo. Skozi dokaj mehke barvne nanose se na mnogih majhnih površinah še vedno odraža črna podlaga. Površina je preprejena z majhnimi temnimi pikami. Takšna površina deluje mehko, in čeprav je enobarvna, razgibano. Ne nazadnje se tudi pastel kot likovni material na temni podlagi odraža drugače kot na svetli. Barve niso tako prosojne, namesto tega dobijo globlji karakter. Seveda se del teh kakovosti z reproduciranjem skozi tiskarske postopke izgubi, a občutek opisane tehnike ostaja prisoten kot del likovnega izraza. Naslednja tehnična značilnost ilustracij Lile Prap je njena zavestna odločitev za uporabo črnega roba. Ta grafični element (ob uporabi enakomernih barvnih ploskev) dela ilustracije jasne, nazorne, in kar je v predbralnem obdobju in sploh v zgodnjem otroštvu zelo pomembno, enostavno berljive. Likovna sporočila so prepoznavna in jih otrok sprejema celostno. Rečemo lahko, da gre pri ilustracijah Lile Prap za dojetje na nivoju intuitivnih vtisov celote, ne pa za razbiranje delov in postopno ustvarjanje celostnega vtisa. Avtorica barva ploskve enakomerno, med njimi pušča nekaj milimetrov prostora. Tako nastane dokaj debela črna razmejitvena črta med oblikami. Po likovni teoriji (Itten, 2004) velja, da barvne ploskve, razmejene s črnim robom, zažarijo bolj intenzivno. Odnosi med barvami, med katerimi se nahaja črn rob, so jasno določeni, kontrasti postanejo večji, bolj poudarjeni. Barve dobijo na svoji teži, podoba pridobi nekaj »noblese«. Podobnega principa, uporabe barve na temni podlagi, se Lila Prap drži tudi pri umeščanju tiskanih delov (recimo črke pri **Živalski abecedi** ...) v likovno podobo slikanice.

Barvo uporablja dekorativno in ilustrativno. Odloča se tako za kontrastne kot za harmonične barvne odnose. Barvna izbira pri upodabljanju figuralnega sveta izhaja iz pojava, ki ga pri razvoju otroškega likovnega izražanja v predšolskem obdobju imenujemo barvni znaki.¹ Takšna uporaba barve pri avtorici ne deluje stereotipno. Sloni so sivi, čebelice rumeno rjave, veveričke rjave, drevesna debla tudi rjava in krošnje zelene zato, da so bolj enostavno razpoznavni. Barva je, ob obliki, pomemben del prepoznavanja figuralnega sveta. Več svobode si Lila Prap dovoli pri poslikavanju ozadij, ki so včasih monotona, brez dodatnih informacij, včasih pa živahneje razgibana. Tridimenzionalni prostor je mnogokrat podan na najenostavnejši način, s črto, ki nakazuje horizont. Pri uporabi barve na ozadjih se poigrava z barvnimi odnosi. Ti so včasih zgrajeni kontrastno (komplementarno: rdeče – zelena; toplo – hladno: rdeče – modro ...) ali harmonično (toni iste barve, kompozicija hladnih barvnih tonov, včasih v povezavi s sivo; zemeljski barvni toni pri upodobitvi kače na saharskem pesku ob žarečem soncu ...).

Kakor koli, barvni odnosi so vselej močni, lahko razpoznavni in poudarjeni. Barvni svet Lile Prap ni inovativen, vsekakor pa je občuteno izrabljan.

Risba, podobotvorje

Način upodabljanja v glavnem živalske figuralike je avtorica razvila do jasno prepoznavnega osebnega sloga. Njene upodobitve so poenostavljeni znakovni diagrami. Motiv je zreducirala na rudimentarni nivo bistvenega. Njene živali so upodobljene z močnim naslanjanjem na spoznavni nivo otroškega dojetanja. Živali na ilustracijah Lile Prap so razpoznavne in otroški logiki vizualnega dojetanja primerne, ob tem ji je uspelo, da je v svoje znakovno prečiščene upodobitve vtakla ljubkost. Živali na njenih ilustracijah so žive, prijazne, nebogljene, pogumne, skratka so nosilke izraza. Figuraliko podaja ploskovno. Figure niso modelirane, edini prostorski ključ, ki se pojavlja v njenih ilustracijah, je prekrivanje. Skrajšav ne uporablja, tonskega ključa tudi ne, velikostni odnosi se ne ravna po zakonitostih oddaljevanja. Večina upodobitev je postavljena na talno črto, ki je mnogokrat kar spodnji del formata, ali v talno ravnino. Izrez uporablja. V stiku z ilustracijami Lile Prap otrok vsekakor razvija predstavi svet. Podobe mu postajajo razumljivejše, obenem pa ni nevarnosti, da bi prevzemal negativne znakovne stereotipe. Posebno poglavje pri ilustracijah obravnavane avtorice predstavljata domišljija in ustvarjalni pristop. Ta je do izraza najbolj prišel v slikanici **Zakaj** (2002) z upodabljanjem »kombiniranih živali« (žirafoguru, mrožpica, kamelača, levača, levorog, kačgoru, mrožena). Težko se je odločiti, ali so bolj originalna imena ali upodobitve. Pri omenjenih upodobitvah je potrebno pohvaliti njeno spretno združevanje različnih znakovnih živalskih upodobitev. Poigravanje s kreiranjem novih živali, ki ohranjajo svoje značilnosti, bi ne bilo možno, če bi posamezni likovni znaki živali ne bili tako prepoznavni.

1 Barvni znaki so miselne, kognitivne povezave med barvami in pojavi, fenomen, ki se pri likovnem izražanju v predšolskem obdobju pojavi med petim in sedmim letom starosti. »Nekateri pojavi dobivajo v tem obdobju svojo stalno barvo. Strehe hiš postanejo rdeče, sonce je rumeno, oblaki so modri. Zgornji del slike otroci pobarvajo modro, spodnji rob zeleno, kar predstavlja nebo in travo. Barva dobiva svoj pomen v povezavi z vidno stvarnostjo« (Zupan i, 2001, str. 39).

Ravno v originalnih, fleksibilnih in fluentno bogatih živalskih »stvorih«, ki živijo v slikanici **Zakaj**, vidimo enega od ustvarjalnih vrhov likovnega ustvarjanja Lile Prap.

Zaključek

Lila Prap je začela svojo ustvarjalno pot za otroke s kratkimi zgodbami in ugan-kami, zbranimi v ilustriranih knjigah **Zgodbe in nezgodbe** ter **Resnične pravljice in pripovedke**. Večino priznanj in svetovni sloves pa je dosegla z ustvarjanjem avtor-skih slikanic, v zadnjem času pa predvsem z animiranimi filmi, ki jih je posnela za japonsko televizijo. V risankah njene živali oživijo, posnete so tridimenzionalno, poseben segment popularizacije pa predstavlja tudi preko sto izdelkov, ki jih na Japonskem izdelujejo po likih iz njenih slikanic.

V slikanicah se avtorica posveča antropomorfnim živalim, izjema je le delo **1001 pravljica**, v kateri nastopajo liki (tudi človeški) iz ljudskih in klasičnih umetnih pravl-jic. Njene živali (večinoma) niso personificirane, temveč ostajajo na ravni antro-pomornega, čeprav lahko bralec iz razvoja dogodkov pogosto sklepa na človeške lastnosti. Avtorica upodablja poenostavljene tipizirane, celo shematizirane like, ohranja naravne barvne odtenke (npr. vse živali so upodobljene takšne, kot so v naravnem okolju), zato so liki takoj prepoznavni. Ta značilnost ilustracij Lilo Prap po raziskavah o teoriji slikanice Marie Nikolajeve uvršča med tiste avtorje, ki izražajo z ilustracijami objektivno resnico, pri čemer je »mimetična upodobitev tista, ki jo lahko razlagamo kot neposreden odsev oziroma posnetek resničnosti« (Nikolajeva, 2003, str. 19). Po vseh teorijah, ki se ukvarjajo s slikanico, je le-ta sintetični medij (Nikolajeva govori o dveh ravneh komunikacije: verbalni in vizualni) oz. je likovno-literarni monolit (Marjana Kobe, Igor Saksida, Maruša Avguštin).

Likovni svet Lile Prap je monoliten organizem, v katerem ima vsak segment svojo vlogo. Avtorica je likovno tehniko slikanja s pasteli na temno podlago uporabila inovativno. Do potankosti izkorišča nekatere njene značilnosti, zavestno »poza-blja« nekatere druge. Glede na njen stil upodabljanja je likovna tehnika zelo smi-selno izbrana. Barvni svet njenih ilustracij ni pretirano bogat, saj barvo uporablja ilustrativno in nazorno berljivo. S tem zadovoljuje kriterije za dobro ilustracijo, namenjeno otrokom (Zupančič, 2004). Čeprav ji barva služi kot pomoč pri berlji-vosti podob, je njen občutek za barvna skladja tako dober, da barvne kompozici-je njenih ilustracij na otroka delujejo tudi emotivno. Ilustracije Lile Prap nosijo v sebi določena občutenja. To je, saj je barva edino likovno sredstvo, ki ima emocio-nalni naboj oziroma »čustveno valenco« (Trstenjak, 1978), zasluga barv in njih-ovih odnosov. Oblikovni svet Lile Prap je svet znakov: poenostavljene upodobitve ohranjajo in poudarjajo vizualne značilnosti upodobljenega. Karikaturnega princi-pa ne uporablja. Prostor njenih ilustracij je drugotnega pomena, upodabljanje je ploskovno. Uporabljana je osnovna prostorska determinanta na dvodimenzionalni

površini: odnos zgoraj – spodaj. S tem je ustvarjalka po svojem pristopu zelo blizu oblikovni logiki svojega bralstva, otroka. Zaradi vsega zapisanega je tudi z likovnega stališča razumljivo, zakaj tako veliko zanimanje za delo te ustvarjalke.

LITERATURA

- Avguštin, M. (2004). O slovenski slikanici. *Otrok in knjiga*, 59, 42–47.
- Crnković, M. (1980). Nonsensna gramatika in stilistika Zvonimira Baloga. *Otrok in knjiga*, 10, 43–52.
- Haramija, D. (2007). Otroška književnost Lile Prap. *Jezik in slovstvo*, 6, 51–64.
- Itten, J. (2004). *The Art of Color*. New York: J. Wiley and sons.
- Nikolajeva, M. (2003). Verbalno in vizualno: slikanica kot medij. *Otrok in knjiga*, 58, 5–26.
- Kobe, M. (2004). Uvodna beseda o slikanici. *Otrok in knjiga*, 59, 41–42.
- Prap, L. (2004). Avtorska slikanica. *Otrok in knjiga*, 59, 47–49.
- Prap, L. (2007). *Če ne bomo brali, bo volk pojedel Rdečo kapico!: otroške knjige skozi čas in zgodovino Bralne značke*. Celje: Muzej novejšje zgodovine.
- Saksida, I. (2000). Bogastvo poetik in podob. V R. Javor (ur.), *Kakva je knjiga slikovnica* (str. 53–69). Zagreb: Knjižnice grada Zagreba.
- Saksida, I. (2001). Mladinska književnost. V J. Pogačnik (ur.), *Slovenska književnost III* (403–468).
- Stanonik, M. (1999). *Slovenska slovstvena folklor*. Ljubljana: DZS (Zbirka Klasje).
- Trstenjak, A. (1978). *Človek in barve*. Ljubljana: Dopisna delavska univerza – Univerzum.
- Veler, A. (2002). Lilijana Praprotnik Zupančič. *Ciciban za starše*. Junij. 11.
- Zupančič, T. (2004). Dobra ilustracija, pot k lepemu. *Ciciban za starše*. Februar.
- Zupančič, T. (2001). *Likovno-ustvarjalni razvoj otrok v predšolskem obdobju*. Ljubljana: Debora.

VIRI

- Praprotnik Zupančič, L. (1999). *Male živali*. Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Žlabudron).
- Praprotnik Zupančič, L. (2000). *Male živali – doriši in pobarvaj*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Praprotnik Zupančič, L. (2004). *Mednarodni živalski slovar*. Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Žlabudron).
- Praprotnik Zupančič, L. (2007). *Moj očka*. Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Žlabudron).

Praprotnik Zupančič, L. (2007). *Rdeča kapica: za otroke strašno pametnih staršev*. V D. Haramija (ur.), *Geniji.2* Ljubljana: Genija.

Praprotnik Zupančič, L. (1999). *Resnične pravljice in pripovedke*. Ljubljana: Mladika (Knjižna zbirka Trepetlika; št. 28).

Praprotnik Zupančič, L. (2005). *1001 pravljica*. Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Žlabudron).

Praprotnik Zupančič, L. (1996). *To je ...* Ljubljana: Mladinska knjiga (Knjižnica Čebelica; 365).

Praprotnik Zupančič, L. (2002). *Zakaj*. Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Žlabudron).

Praprotnik Zupančič, L. (1993). *Zgodbe in nezgodbe*. Ljubljana: DZS (Zbirka Zapik; št. 4).

Praprotnik Zupančič, L. (2002). *Živalska abeceda*. Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Žlabudron).

Praprotnik Zupančič, L. (2000). *Živalske uspavanke*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

E-mail: tomaz.zupancic@uni-mb.si
dragica.haramija@uni-mb.si
